

Samenvattingen

Gender, leeftijd en armoede. Een vergelijkende analyse van TIP-curves in België en Nederland

Gijs Dekkers & Annelies Debels

Conventionele methodes om inkomensarmoede in kaart te brengen slagen er niet in om tegelijk de incidentie, diepte en ongelijkheid van armoede te vatten. TIP-curves daarentegen geven op overzichtelijke wijze deze drie dimensies in één grafiek weer. Dit artikel stelt TIP-curves op voor huishoudens met een verschillende gender- en leeftijdssamenstelling aan de hand van de Belgische en Nederlandse ECHP-data. Voor België blijkt dat vooral gender, en in mindere mate ouderdom leiden tot een hogere incidentie en diepte van armoede. Het contrast met de Nederlandse TIP-profielen is groot: vooral jongeren lopen er een hoger armoederisico en het verschil in armoederisico tussen mannen en vrouwen is bij Nederlandse ouderen quasi onbestaande. De geobserveerde verschillen worden gelinkt aan variaties in de nationale pensioensstelsels. In tegenstelling tot in Nederland, leidt een combinatie van Bismarckiaanse uitkeringen en weinig vrijgeveige minimumvoorzieningen in België tot een precaire situatie voor oudere vrouwen.

Afstand tot familieleden en verhuisgedrag van ouderen

Albertine van Diepen & Clara Mulder

Nabijheid tot familie kan voor ouderen van grote betekenis zijn. Om hulp en ondersteuning met familie uit te kunnen wisselen, maar ook om contact te kunnen onderhouden met familie speelt de onderlinge afstand een rol. In dit artikel onderzoeken we in welke mate ouderen in hun verhuisgedrag rekening houden met de geografische afstand tot hun kinderen en broers en zussen. We gebruiken de Netherlands Kinship Panel Study, een dataset die gedetailleerde geografische informatie over woonplaatsen bevat. Met beschrijvende analyses en multinomiale logistische regressieanalyses analyseren we het optreden van verhuizingen waarbij de kleinste afstand tot een kind of tot een broer of zus wordt verkleind c.q. vergroot. Het blijkt dat met een grotere afstand tot kinderen ouderen meer geneigd zijn om dichterbij te gaan wonen. Ten opzichte van

de woonplaats van broers en zussen is hetzelfde patroon waarneembaar, zij het iets minder uitgesproken.

Kerkelijke betrokkenheid, vertrouwen en ethnocentrisme. Een vergelijkende studie onder christelijke gelovigen in Europa

Marc Hooghe & Tim Reeskens

Reeds vanaf het onderzoek van Gordon Allport (1958) is de relatie tussen kerkelijke betrokkenheid en ethnocentrisme een belangrijk onderzoeksthema binnen de godsdienstsociologie. Terwijl de meeste studies aantonen dat religiositeit ethnocentrisme versterkt, wijzen andere studies er op dat kerkelijke betrokkenheid de ontwikkeling van ethnocentrisme kan belemmeren. Met betrekking tot deze probleemstelling is het onderzoek van Billiet (1995) van groot belang geweest: hij toonde aan dat kerkelijke betrokkenheid een temperend effect heeft op ethnocentrisme onder Vlaamse katholieken. In dit artikel repliceren we de studie van Billiet op basis van de data van de tweede golf van de European Social Survey (2004). Onze conclusies zijn: 1. In Vlaanderen heeft kerkelijke betrokkenheid anno 2004 niet langer een significant temperend effect op ethnocentrisme; 2. In hoofdzakelijk katholieke landen lijkt kerkelijke betrokkenheid niet significant gerelateerd te zijn aan ethnocentrisme; 3. Wanneer we de christelijke denominaties vergelijken blijkt dat alleen onder protestanten kerkelijke betrokkenheid een reducerend effect heeft op ethnocentrisme; dit is niet het geval voor katholieken en orthodoxen. De voornaamste theoretische relevantie van onze bevindingen is dat onderzoekers die aandacht besteden aan de sociale impact van religie rekening moeten houden met de verschillen tussen de diverse denominaties. Zoals Max Weber reeds stelde: protestanten vertonen opmerkelijke verschillen in vergelijking met de andere christelijke gelovigen.

Abstracts

Gender, age and poverty. A comparison of TIP-curves in Belgium and the Netherlands

Gijs Dekkers & Annelies Debels

Conventional techniques for assessing income poverty fall short in grasping simultaneously incidence, intensity and inequality of poverty. TIP-curves, by contrast, constitute a convenient tool for representing these three dimensions in one diagram. In this article we provide TIP-curves for households with varying gender and age composition by means of data from the Belgian and Dutch samples of the ECHP. In the case of Belgium, gender in particular and old age to a lesser degree tend to lead to increased poverty incidence and intensity. The Belgian findings contrast with the Dutch ones both in the sense that the younger people run a higher risk of poverty in the Netherlands and in the sense that differences in poverty risk are almost nonexistent among Dutch elderly. The observed differences are linked to variations in the national pension systems. In contrast to the Netherlands, the combination of Bismarckian benefits and little generous minimum allowances in Belgium leads to a precarious situation for elderly women.

Keywords: poverty measurement, TIP-curves, old age, gender, pension systems

Distance to family members and relocations of older adults

Albertine van Diepen & Clara Mulder

For older people proximity to family members might be highly valuable. In this paper we investigate to what extent older people take the distance to their children and siblings into account in their relocation behaviour. For the analysis we use data from the Netherlands Kinship Panel Study. This data set includes detailed geographical information about places of residence. We employ descriptive analyses and multinomial logistic regression of moving closer to family members and moving away from them. We find that, with increasing distance to children, older people are more inclined to move closer to their

children and slightly less inclined to move away from them. The findings for moving closer to and away from siblings are similar but less pronounced.

Keywords: older adults, relocation behaviour, distance

Religious Involvement, Generalized Trust and Ethnocentrism in Europe. A Comparative Study Among Christian Denominations

Marc Hooghe & Tim Reeskens

Within the sociology of religion, the relation between religious involvement and ethnocentrism has been a major topic of research, already since the work of Gordon Allport (1958). While most studies demonstrate a positive relation between religious involvement and ethnocentrism, others assume that religion could have a negative impact on ethnocentrism. Using the results of a 1991 survey, Billiet (1995) demonstrated that among Flemish respondents, religious involvement effectively reduces ethnocentrism. In this article, we replicate the Billiet study, by constructing a structural equation model for the relation between religious involvement and ethnocentrism. The analysis is based on the 2004 wave of the European Social Survey. Contrary to the Billiet study, we do not find a significant relation between religious involvement and ethnocentrism, at least not among Catholic believers. It is only among Protestant believers that we can observe a significant negative effect between religious involvement and ethnocentrism. In the conclusion we argue that differences between the various Christian denominations should be considered more explicitly in the ongoing research about the relation between religion and ethnocentrism.

Keywords: Religious Involvement, Ethnocentrism, Christian Denominations, Gordon Allport, Jaak Billiet, European Social Survey, Protestantism

Medewerkers aan dit nummer

Dr. **Gijs J.M. Dekkers** (1967) studeerde economische wetenschappen aan de Universiteit van Maastricht, Nederland (1992, Cum Laude), en promoveerde in de sociale wetenschappen in Tilburg, Nederland (2000). Sinds 1999 werkt hij bij het Federaal Planbureau, waar hij in 2005 werd benoemd tot attaché. Daarnaast is hij sinds 2003 betrokken bij het Centrum voor Sociologisch Onderzoek (CESO), K.U.Leuven. Tegenwoordig is hij bezig met de meting van armoede, inkomensverdeling en -herverdeling, en de microsimulatie van pensioenen.

Gijs Dekkers, Attaché Federaal Planning Bureau / Research Fellow CESO K.U.Leuven, Kunstlaan 47-49, 1000 Brussels, Belgium, tel. +32 (0)2 5077413, e-mail gd@plan.be, gijs.dekkers@soc.kuleuven.be

Annelies Debels is als sociologe verbonden aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek (CESO) van de KULeuven. Momenteel werkt ze als aspirant van het FWO-Vlaanderen aan een doctoraat rond arbeidsmarktflexibiliteit en armoedemobiliteit in verschillende Europese welvaartsregimes.

Annelies Debels, Aspirant FWO-Vlaanderen, CESO KULeuven, E.Van Evenstraat 2B, 3000 Leuven, tel. +32 (0)16 323176, e-mail Annelies.Debels@soc.kuleuven.be

Albertine M.L. van Diepen is als universitair docent verbonden aan de Afdeling Geografie, Planologie en Internationale Ontwikkelingsstudies en het onderzoeksinstituut AMIDSt van de Universiteit van Amsterdam.

Albertine M.L. van Diepen, Universiteit van Amsterdam, Nieuwe Prinsengracht 130, 1018 VZ Amsterdam, tel. +31 (0)20 5254076, e-mail A.M.L.vandiepen@uva.nl

Clara H. Mulder is als hoogleraar verbonden aan de Afdeling Geografie, Planologie en Internationale Ontwikkelingsstudies en het onderzoeksinstituut AMIDSt van de Universiteit van Amsterdam.

Clara H. Mulder, Universiteit van Amsterdam, Nieuwe Prinsengracht 130, 1018 VZ Amsterdam.

Marc Hooghe doceert politieke wetenschappen aan de K.U.Leuven. Hij is doctor in de politieke wetenschappen (Brussel) en in de sociologie (Rotterdam). Hij publiceerde vooral rond sociale cohesie en sociaal kapitaal. Zijn meest recente publicatie is 'Op zoek naar politiek. Democratie en de verplaatsing van de politiek' (Acco, Leuven 2006). Hij is tevens voorzitter van het Politicologisch Instituut.

Marc Hooghe, Centrum voor Politicologie K.U.Leuven, E. Van Evenstraat 2B, 3000 Leuven, tel. + 32 (0)16 323249, e-mail Marc.Hooghe@soc.kuleuven.be

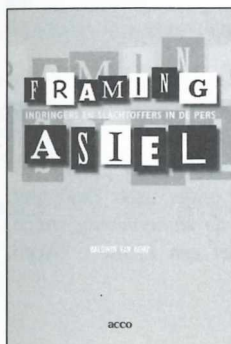
Tim Reeskens is licentiaat sociologie (K.U.Leuven). In zijn licentiaatsthesis heeft hij de effecten van religiositeit en taalbesef op natiebewustzijn onderzocht. Momenteel is hij verbonden aan het interdisciplinair onderzoeksprogramma 'Diversiteit en Sociale Cohesie'. In het kader hiervan bereidt hij een doctoraat voor over etnische en culturele diversiteit en sociale cohesie in Europa.

Tim Reeskens, Centrum voor Politicologie K.U.Leuven, Van Evenstraat 2B, 3000 Leuven, tel. + 32 (0)16 323244, e-mail Tim.Reeskens@soc.kuleuven.be

Baldwin Van Gorp

Framing asiël

Indringers en slachtoffers in de pers

Ieder jaar vragen vele duizenden mensen asiël aan in het rijke westen. Dit boek gaat na welke mechanismen een rol spelen bij de voorstelling die de massamedia brengen van asielzoekers, vluchtelingen en illegale immigranten als onschuldige slachtoffers dan wel als indringers die een bedreiging vormen voor 'onze' westerse cultuur.

De analyse spitst zich in eerste plaats toe op de Belgische media en vooral op de Vlaamse en Franstalige dagbladen. Het concept 'framing' vormt daarbij de rode draad. Hoewel de benadering bijzonder populair is binnen de communicatiewetenschap, ontbreekt het aan een algemeen aanvaarde definitie, een eenduidige conceptualisering en methodologie. Vandaar dat dit boek op een bevattelijke manier een invulling aan het concept geeft en een uitgebreide set analysemethoden aanbiedt. In het empirische luik waarin dit instrumentarium wordt toegepast, komen casestudies aan bod over de inplanting van een opvangcentrum voor asielzoekers, de mediaberichtgeving aangaande de asiëlproblematiek en de eigenzinnige manier waarop het publiek met deze verslaggeving omgaat.

Uit dit boek zal onder meer blijken hoe het voormalige Vlaams Blok in deze case als een belangrijke 'framesponsor' optrad, hoe de media bijdroegen aan de idee dat politici te wantrouwen zijn, hoe de betekenis van persfoto's doorheen de tijd kan wijzigen en hoe in de kerstperiode alle asiëlzoekers plots slachtoffers worden.

BALDWIN VAN GORP is ex-journalist en doctor in de Politieke en Sociale Wetenschappen (Universiteit Antwerpen). Momenteel is hij als docent Strategische Communicatie verbonden aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

ISBN 90 334 5926 4

307 blz.

€ 36,00 (excl. verzendingskosten)

Uitgeverij Acco
Brusselsestraat 153, 3000 Leuven
tel. 016/62 80 00
fax 016/62 80 01
e-mail: uitgeverij@acco.be
www.uitgeverij.acco.be

Gust De Meyer

De beste smaak is de slechte smaak

Waarom we beter worden van populaire cultuur

GUST DE MEYER is hoogleraar aan het Departement Communicatiewetenschap van de K.U.Leuven. Zijn vakgebied is populaire cultuur. Hij publiceerde onder meer *Zuur-zoet*, *Media en cultuur in de samenleving* (Acco, 2004) en *Cultuur met een kleine c* (Acco, 2004).

ISBN 90 334 6103 X

264 blz.

€ 24,50 (excl. verzendingskosten)

In het voorjaar van 2005 publiceerde Steven Johnson zijn boek *Everything bad is good for you. How popular culture is making us smarter*. Zijn globale analyse is dat de populaire cultuur van videogames, televisie (ook reality-tv), film en het Internet de mensen niet dommer heeft gemaakt, maar, integendeel, dat deze populaire cultuur de laatste decennia dermate in complexiteit is toegenomen dat de cognitieve werking van het brein van de consumenten in positieve zin 'gebrainwasht' is en dat de intelligentie van de bevolking globaal is toegenomen. Dit is een heel ander verhaal dan dat van de veronderstelde, maar nooit hard te maken negatieve invloeden van geweld en seks in de media en van een verkeerde representatie van de werkelijkheid in de media.

De stelling dat we beter worden van populaire cultuur wordt in dit boek verder becommentarieerd en tegelijk getest voor Vlaanderen. Het blijkt inderdaad dat de beste smaak vaak de slechte smaak is, als we ons maar afwenden van het geweld-, seks- en representatiedenken en ons concentreren op de complexiteit van hedendaagse populaire cultuur.

Uitgeverij Acco
Brusselsestraat 153, 3000 Leuven
tel. 016/62 80 00
fax 016/62 80 01
e-mail: uitgeverij@acco.be
www.uitgeverij.acco.be

Richtlijnen voor auteurs

Het Tijdschrift voor Sociologie publiceert Nederlandstalige artikelen en bijdragen op het brede domein van de sociale wetenschappen. De artikelen worden beoordeeld aan de hand van een anonieme peer review. Het Tijdschrift publiceert zowel artikelen (maximaal 10.000 woorden) als kortere onderzoeksnota's.

Artikelen worden ingediend als elektronisch bestand (Microsoft Word). Met het oog op de anonieme peer review mag dit bestand geen enkele persoonlijke verwijzing bevatten. Het bestand omvat:

1. het eigenlijke artikel,
2. een abstract van maximaal 150 woorden,
3. een Engelstalige abstract (en titel) van maximaal 150 woorden,
4. Engelstalige trefwoorden (maximaal vijf).

In een tweede, afzonderlijke bestand worden voor elk van de auteurs volgende gegevens opgenomen:

1. naam,
2. personalia (maximaal 500 tekens),
3. contactgegevens (postadres, telefoonnummer, e-mailadres).

Beide bestanden worden gemaild naar tijdschrift@sociologie.be of naar de redactiesecretaris.

Praktische informatie

- Het artikel wordt ingediend als Word-bestand. De tekst staat in lettertype Times New Roman, lettergrootte 11, interlinie 1,5.
- De paragrafen worden enkel decimaal ingedeeld. Hoofdpargrafen krijgen de nummers 1, 2, enz.; subparagrafen krijgen de nummers 1.1, 1.2, enz. Indelen tot op maximaal drie niveaus.
- Tabellen en Figuren dienen apart en opeenvolgend te worden genummerd (Tabel 1; Figuur 1). Alle Tabellen en Figuren behoren een titel te dragen.
- Voetnoten dienen tot het absolute minimum te worden beperkt. Ze worden als eindnoten afgedrukt achteraan de tekst. In de tekst worden ze aangeduid door een arabisch cijfer.
- Literatuurverwijzingen in de tekst gebruiken de auteur-jaaral-methode. In een lopende tekst wordt dat: "Merton (1957, 102) stelt dat ...". Een verwijzing buiten de tekst wordt: (Merton 1957, 102; Bellah e.a. 1985; Elster 1989a, 1989b). Bij publicaties van meer dan drie auteurs enkel de eerste auteur vermelden, gevolgd door e.a.
- De literatuurlijst wordt als volgt samengesteld:
  - Boek: Merton, R. (1957), *Social Theory and Social Structure*. Glencoe: Free Press.
  - Artikel in bundel: Rawls, J. (1982), Social Unity and Primary Goods, pp. 159-186 in A. Sen & B. Williams (eds.), *Utilitarianism and Beyond*. Cambridge: Cambridge University Press.
  - Artikel in tijdschrift: Stolle, D. (1999), Onderzoek naar sociaal kapitaal: naar een attitudinale benadering, *Tijdschrift voor Sociologie*, 20(3-4), 247-281.
  - Heruitgave van een klassiek werk: Tocqueville, A. de (1961 [1835]), *De la démocratie en Amérique*, t. I. Paris: Gallimard.
  - Website: Myers, W. & C. Dyke (2000), *State of the Internet 2000*. Washington, D.C.: United States Internet Council (<http://usic.wslogic.com/intro.html>).

Editoriaal

| *Karel Van den Bosch*

Gender, leeftijd en armoede. Een vergelijkende analyse van TIP-curves in België en Nederland

| *Gijs Dekkers en Annelies Debels*

Afstand tot familieleden en verhuisgedrag van ouderen

| *Albertine M.L. van Dieper en Clara H. Mulder*

Kerkelijke betrokkenheid, vertrouwen en ethnocentrisme. Een vergelijkende studie onder christelijke gelovigen in Europa

| *Marc Hooghe en Tim Reeskens*

SBIB

516767-960

T-SOCIOL